

Staten kan gøre det for sin egen Skyld. Man har navnlig fremført tre Momenter til Støtte for denne Sag. For det første, at Staten fører Tilsyn med disse private Baner, for det andet, at Staten yder Tilskud til dem, og for det tredje, at Ministeriet approberer Lønningsreglerne. Jeg kan imidlertid ikke finde, at de begrunde Statens Indgriben i Ledelsen af disse private Erhverv. Staten fører nemlig Tilsyn med en Mængde Institutioner, f. Eks. med Købstadkommunerne, idet den skal approbere Købstadkommunernes Regnskaber, men det kan dog ikke begrunde, og det vil det ærede Medlem vist ogsaa være enig med mig i, at Kommunernes Funktionærer skulde kunne komme til Regering og Rigsdag og sige: Maa vi bede om at faa nedsat en Kommission til at forhandle vore Avancements-, Løn- og Retsforhold og til at gennemføre Forhandlingsregler for vort Vedkommende i Lighed med, hvad Statsbanernes Funktionærer have faaet. Med Kommunehavne fører Staten ogsaa Tilsyn, men det medfører dog ikke, at Tjenestemændene der kunne faa nedsat en Kommission i den omtalte Retning. Det samme er Tilfældet med Sporvejene, som ogsaa ere Statens Tilsyn underkastede, og som dog for det meste ere rene og skære Privatforetagender. Ogsaa disses Funktionærer vilde kunne komme til Staten og sige: Vi maa bede om at faa nedsat en Kommission til at tage vore Forhold under Overvejelse. Der klages over, at der nedsættes for mange Kommissioner, men hvis man vil gaa den Vej, som de ærede Medlemmer foreslaa, vilde vi efterhaanden kunne faa ret rigeligt med Kommissioner.

Nej, Statsmagts Indgriben i saa Henseende kan ikke begrundes med, at Staten fører Tilsyn eller yder Tilskud til Privatbanernes Anlæg. Og den Omstændighed, at det er Ministeriet, der approberer Lønningsreglementet, synes mig heller ikke at være i Stand til at begrunde, at Staten skulde gribe ind paa dette Omraade. Thi hvad er det, der sker i saa Henseende? Der sker dette, at Privatbanernes Lønningsreglement skal indsendes til Approbation til Ministeriet. For det meste er det kun en Formsag, for naar en Privatbane indstiller til Ministeriet om Lønforhøjelse for sine Funktionærer, er det yderst sjældent, at Ministeriet har sagt Nej, jeg ved ikke en Gang, om det har fundet Sted, men i øvrigt drejer Ministeriets

Indflydelse sig her kun om saa vidt muligt at regulere Lønningerne, thi Sagen er, at man kan ikke gaa efter den vedtagne direkte Lønning, da der er adskillige Privatbaner, som lønne med Tantième, medens andre Privatbaner lønne uden Tantième. Man maa da sammenligne disse Forhold, og naar der er noget at rette, efter at alle disse Forhold ere blevne tagne tilbørligt i Betragtning, gør Ministeriet opmærksom derpaa for at faa alt ordnet saa retfærdigt som muligt. Tillige er der ogsaa Forskel paa, hvad Banerne kunne bære. En Bane paa en Snes Kilometer er ikke i Stand til at bære det samme som en Bane paa 100 Kilometer, det siger sig selv, og hvis Ministeriet vilde forcere en betydelig Lønforhøjelse for en saadan lille Banes Funktionærer eller vilde give noget saadant sin Tilslutning, kunde der maaske være Udsigt til, at Staten kom til at overtage denne Bane i en nær Fremtid. Ud over at virke saa vidt muligt regulerende er Ministeriet, som sagt, sjældent gaaet, naar Talen er om at approbere Privatbanernes Lønningsreglementer, og det finder jeg er naturligt.

Statsvirksomheder og Privatvirksomheder maa holdes ude fra hinanden, hver for sig føre sit selvstændige Liv. Staten kan yde Tilskud og føre Tilsyn i visse og maaske i mange Tilfælde ud fra sin egen Interesse, men om Staten vilde gribe ind og tage Ledelsen, hvor Talen er om Privat erhverv, og paa en saadan Maade, at det kunde blive krænkende, vilde det dog vist være meget uheldigt. Derfor maa efter min Mening Spørgsmaalet om Forhandlingsretten og om Arbejdsordningen og hvad der hører der ind under, Avancements- og Lønforhold osv. ordnes mellem Privatbanernes Funktionærer og Privatbanernes Bestyrelser ad den frie Overenskomsts Vej. Jeg ser ikke, der er nogen anden Vej at gaa. Hertil kommer ogsaa, at Privatbanernes Organisation baade for Bestyrelsernes og for Funktionærernes Vedkommende ikke er saa fuldt udviklet, at man med noget Udbytte hidtil har kunnet føre en Forhandling om disse Sager. Og et Grundlag maatte der — det synes jeg i alt Fald — kunne foreligge. Der maatte foreligge et Krav saavel fra Bestyrelserne som fra Funktionærerne, hvis Statsmagten skulde beskæftige sig med disse Forhold. Men for Øjeblikket foreligger der kun et Krav fra den ene Side, nemlig Funktionærerne. Af disse Grunde